

7-ми КЛАС – 34 учебни седмици – 119 часа – 3,5 часа седмично

**ГОДИШНО ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ
НА УРОЦИТЕ ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ЗА 7-ми КЛАС**

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Седмици
БЕ като втори - НИВО В1 Страдателен залог	Осмисля разликата в употребата на формите на минало страдателно причастие от глагол в свършен и в несвършен вид. Правилно употребява формите на страдателен залог в основните глаголни времена: сегашно, минало свършено и бъдеще. Разграничава причастно-страдателните от възвратнострадателните форми и ги използва уместно в писмената и устната реч. Осмисля приликите/разликите между формите и употребата на страдателен залог в българския език и подобни форми в езика на съответната страна.		1, 2, 3
Притежателни местоимения	Автоматизира словоредните особености на пълните и кратките форми на притежателните местоимения. Спазва правилата за членуване в именните съчетания с кратки форми на притежателни местоимения (чантата ми; новата ми хубава чанта). Спазва правилата за членуване на пълните форми на притежателните местоимения. Употребява правилно формите на въпросителните местоимения за притежател. Използва правилно формите на притежателните местоимения в писмената и устната реч. Осмисля приликите/разликите между езиковите форми за притежание в българския език и в езика на съответната страна.		4, 5

<p>Изразяване на минало действие - минало свършено и минало неопределено време</p>	<p>Осмисля разликата в значението на минало свършено и минало неопределено време. Осмисля значенията на минало неопределено време за изразяване на: а/минало действие с резултат в момента на говорене; б/ общ факт. Усвоява словоредните особености на формите за минало неопределено време на възвратните глаголи. Трансформира пряка реч (в минало свършено време) в непряка реч (в минало неопределено време). Осмисля приликите/разликите в глаголните форми при изразяване на минало действие в българския език и в езика на съответната страна.</p>		<p>6, 7, 8</p>
<p>Относителни местоимения и наречия- обобщение</p>	<p>Автоматизира употребата на формите на относителните наречия за време, място, начин, количество и степен. Трансформира сложни изречения (със съюзни думи- относителни местоимения) в прости изречения (със сегашни деятелни причастия) и обратно. Свързва прости изречения в сложни съставни с подходящи относителни местоимения и наречия като съюзни думи. Осмисля приликите/разликите между формите и употребата на относителни местоимения и наречия в българския език и подобни форми в езика на съответната страна.</p>		<p>9, 10</p>
<p>БЕ Текстът в масовата комуникация</p>	<p>Разпознава интервю, репортаж и информационна бележка като медийни текстове. Извлича и синтезира информация от медийни текстове.</p>		<p>11</p>
<p>Художествен текст</p>	<p>Търси, извлича, подбира, анализира информация от художествен текст (на хартиен и на електронен носител) за изпълнение на определена комуникативна задача</p>		<p>12</p>
<p>Думата като лексикално средство в текста</p>	<p>Разпознава неутрална и експресивна лексика в текст. Използва различни източници, включително и на електронен носител, за обогатяване на речника с нови думи и с нови значения на познати думи.</p>	<p>неутрална лексика експресивна лексика</p>	<p>13, 14</p>

Думата в речниковия състав на българския език	Разпознава домашни думи и чужди думи (чуждици и заемки) Умее да прави справка с речник на чуждите думи	речников състав на езика домашни думи чужди думи (чужници и заемки)	15
Звукови промени в думата	Обяснява случаи на несъответствие между изговор и правопис Изговаря и пише домашни и чужди думи според правоговорните и правописните правила		16
Съвместна употреба на глаголни времена	. Умее да използва съвместно подходящи глаголни времена в речевата практика		17, 18
Наклонение на глагола. Преизказни глаголни форми	Познава спецификата на наклонението като начин за изразяване на отношение на говорещото лице към глаголното действие. Осмисля разликата в значенията на изявителното и повелителното наклонение. Разпознава преизказни глаголни форми в текст.	наклонение на глагола изявително наклонение повелително наклонение преизказни глаголни форми	19, 20, 21
Съставно сказуемо	Разпознава съставно сказуемо в изречение Правилно образува и използва съставно сказуемо в речевата практика	съставно сказуемо	22
Обособени части в простото изречение	Разпознава обособени части в изречението: прилагателни и причастни изрази. Употребява синонимни варианти на обособените изрази с прилагателни и причастия. Прилага пунктуационните правила при употреба на обособени части.	обособени части	23, 24

Сложно съставно и сложно смесено изречение	<p>Разпознава сложно съставно изречение.</p> <p>Разпознава главно и подчинено изречение в сложното съставно изречение.</p> <p>Уместно използва сложни съставни изречения в речевата практика.</p> <p>Разпознава съчинителните и подчинителните връзки в сложното смесено изречение.</p>	сложно съставно изречение главно и подчинено изречение сложно смесено изречение	25, 26, 27
Пряко, непряко и полупряко предаване на чужда реч	Познава правилата за пряко, непряко и полупряко предаване на чужда реч в текст.	Цитат Полупряка реч	28, 29
Дискусия	<p>Ориентира се в темата на дискусията.</p> <p>Участва в дискусия, като организира логически и аргументирано изказванията си; умее да оспори мнение, като проявява толерантност и учтивост към събеседниците.</p> <p>Спазва правоговорните изисквания; съобразява интонацията и силата на гласа си с конкретната речева ситуация.</p> <p>Поставя логическото ударение на подходящите места.</p>	дискусия	30
Редактиране на текст	<p>Познава и използва различни начини за редактиране на текст, за да постигне правилност и уместност на изказа.</p> <p>Спазва изучените книжовни езикови правила.</p>		31
Отговор на нравствен въпрос	<p>Създава устен текст, в който тълкува, коментира, анализира същността на нравствен въпрос, за да аргументира собствена позиция във връзка с проблема.</p> <p>Съставя план на текста.</p> <p>Спазва изучените правоговорни правила.</p>		32, 33
Анотация	<p>Познава същността на анотацията като вид текст.</p> <p>Умее да създава анотация на книга, филм, представление и др. (включително и в електронна форма).</p> <p>Спазва изучените книжовни езикови правила.</p>	анотация	34

**ГОДИШНО ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ
НА УРОЦИТЕ ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ
ЛИТЕРАТУРА ЗА 7-ми КЛАС**

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Седмици
Българинът във възрожденския свят „Стани, стани, юнак балкански“ и „Вятър ечи, Балкан стене“ (Д. Чинтулов)	Различава основни ценности и норми на българина във възрожденския свят. Обяснява функциите на лирическия говорител за изграждането на образа на възрожденския свят в „Стани, стани, юнак балкански“ и във „Вятър ечи, Балкан стене“.		1, 2 3, 4, 5
„На прощаване в 1868 г.“ (Хр. Ботев)	Познава значението на понятието <i>лирически герой</i> . Различава и тълкува в „На прощаване в 1868 г.“ преживявания, настроения, състояния на героя. Обяснява функциите на лирическия герой в „На прощаване в 1868 г.“ за изграждане на идеята за свободата като висша ценност.	лирически герой	6, 7, 8
Из „Немили-недраги“ (Ив. Вазов): I, II, III, V, X глава, епилог.	Познава значението на понятието <i>повест</i> и разпознава нейни жанрови характеристики, проявени в „Немили-недраги“. Различава и тълкува в откъсите от „Немили-недраги“ действията и развитието на героите в сюжета. Обяснява функциите на предметната обстановка за изграждане на образа на българския хъш в откъсите от „Немили-недраги“.	повест	9, 10, 11, 12
„Една българка“ (Ив. Вазов)	Познава значението на понятието <i>композиция</i> . Обяснява отношенията между началото и края на разказа „Една българка“ и оценява значението им за завършеността на текста. Обяснява значението на сюжета в разказа „Една българка“. Различава и тълкува в „Една българка“ действията и развитието на героите в сюжета.	композиция	13, 14

<p>„Опълченците на Шипка“ (Ив. Вазов)</p>	<p>Познава значението на понятието <i>ода</i> и разпознава нейни жанрови характеристики, проявени в „Опълченците на Шипка“. Различава и тълкува в „Опълченците на Шипка“ преживявания, настроения, състояния на героите.</p>	<p>ода</p>	<p>15, 16, 17</p>
<p>„Българският език“ (Ив. Вазов)</p>	<p>Разпознава жанрови характеристики на одата, проявени в „Българският език“. Различава и тълкува в „Българският език“ преживявания, настроения, състояния на лирическия говорител.</p>		<p>18, 19</p>
<p>Човекът в обществото – норми, ценности и конфликти</p> <p>Из „До Чикаго и назад“ (Ал. Константинов) – (откъсът от „Вие трябва да сте били на Пловдивското изложение и знаете големия павилион?“ до „На г. Айвазияна търговията отиваше твърде зле, според думите му, но той имаше надежда да разпродаде повечко „рядкости“ в последните два месеца, септември и октомври, когато след летния сезон по-заможните американци ще посетят изложението.“); Из „Бай Ганьо. Невероятни разкази за един съвременен българин“: „Бай Ганьо пътува“ (Ал. Константинов)</p>	<p>Различава и тълкува в откъса от „До Чикаго и назад“ и в „Бай Ганьо пътува“ действията и развитието на героите. Разпознава и обяснява функциите на структурни елементи на разказа в „Бай Ганьо пътува“. Обяснява функциите на предметната обстановка за изграждането на образа на човека и света в откъса от „До Чикаго и назад“. Идентифицира интерпретирани в откъса от „До Чикаго и назад“ и в „Бай Ганьо пътува“ проблеми и конфликти.</p>		<p>20, 21, 22</p> <p>23, 24, 25</p>

„Неразделни“ (Пенчо Славейков)	Познава значението на понятието <i>балада</i> и разпознава нейни жанрови характеристики, проявени в „Неразделни“. Различава и тълкува в „Неразделни“ преживявания, настроения, състояния на героя.	балада	26, 27
„Заточеници“ (Пейо Яворов)	Познава значението на понятието <i>елегия</i> и разпознава нейни жанрови характеристики, проявени в „Заточеници“. Различава и тълкува в „Заточеници“ преживявания, настроения, състояния на героите. Обяснява функциите на лирическите герои в „Заточеници“ за смисловото изграждане на текста.	елегия	28, 29
„По жътва“ (Елин Пелин)	Разпознава и обяснява функциите на структурни елементи на разказа „По жътва“ и ги тълкува съобразно конкретните проявления на жанра. Обяснява отношенията между началото и края на разказа „По жътва“ и оценява значението им за завършеността на текста. Различава и тълкува в „По жътва“ действията на героите.		30, 31
„По жицата“ (Й. Йовков)	Разпознава и обяснява функциите на структурни елементи на разказа „По жицата“ и ги тълкува съобразно конкретните проявления на жанра. Обяснява отношенията между началото и края на разказа „По жицата“ и оценява значението им за завършеността на текста. Различава и тълкува в „По жицата“ действията на героите.		32, 33
Описание на предметна обстановка в художествен текст	Създава в устна форма описание на предметна обстановка в художествен текст с цел да: изрази естетическата си представа за описваните елементи; предизвика у слушателя естетическо преживяване, подобно на породеното от непосредственото общуване с художественото описание. Спазва правилата на книжовния изговор. Поставя логическото ударение на подходящо място.		34